

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดมีคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ

ก. สมุดเล่มนี้เป็นของใคร	ข. ใครๆ ก็ชอบผลไม้ไทย
ค. นั่นคือลูกแมวของน้องบ๋ม	ง. เขาบอกความประสงค์ของเขา

๒. "ประชาชนชาวไทยถวายพระพร.....สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ" ควรเติมคำบุพบทใดในช่องว่าง

ก. แต่	ข. แก่
ค. ต่อ	ง. ให้

๓. ข้อใดไม่ใช่การสื่อสารด้วยการเขียนที่ดี

ก. เขียนประโยคให้ได้ใจความ
ข. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
ค. เลือกใช้คำที่สื่อความหมายได้ดี
ง. เลือกใช้ถ้อยคำและภาษาที่ทันสมัย

๔. ประโยคใดใช้คำกริยากรรมได้ถูกต้องที่สุด

ก. ลูกแมวน้อยกินแกงจืดอร่อย
ข. ศิลปินวาดภาพเหมือนสวย
ค. เด็กทารกสามารถว่ายน้ำได้
ง. นกแก้วตัวใหญ่สีเขียวนกขิงไม้

๕. ข้อใดคือลักษณะเด่นของจดหมายส่วนตัว

ก. ข้อความสั้นกระชับ
ข. ข้อความในจดหมายใช้ภาษาพูดได้
ค. วางรูปแบบการเขียนได้ตามความพอใจ
ง. การจำหน่ายของเน้นความถูกต้องของรหัสไปรษณีย์

๖. เหตุใดจึงต้องรักษามารยาทในการเขียนจดหมาย
- เพราะเป็นการติดต่อสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร
 - เพราะจดหมายเป็นตัวแทนของบุคคลที่ไม่คุ้นเคยกัน
 - เพราะจดหมายเป็นเครื่องมือวัดความเจริญทางการศึกษา
 - เพราะจดหมายเป็นเครื่องแสดงความรู้สึกและอุปนิสัยของผู้เขียน
๗. ข้อใด**ไม่ควร**ปฏิบัติในการกรอกแบบรายการ
- เขียนหรือกรอกข้อความต่าง ๆ ครบถ้วน
 - อ่านทบทวนข้อความที่เขียนหรือกรอกอีกครั้งหนึ่ง
 - อ่านคำชี้แจงในการกรอกแบบรายการนั้น ๆ ให้เข้าใจก่อน
 - ควรตรวจสอบข้อความให้ถูกต้องเมื่อพบคำผิดต้องลบออกทันที
๘. “ทหารกำลังช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม” คำว่า ทหาร เป็นคำนามชนิดใด
- คำลักษณะนาม
 - คำนามวิสามัญ
 - คำอาการนาม
 - คำนามสามัญ
๙. ข้อใด ใช้คำเชื่อมแสดงความเป็นเหตุเป็นผล
- มดหรือยุงที่มีอันตราย
 - ในฤดูฝนมีน้ำขังและน้ำเน่า
 - เขาชอบเรียนแต่ไม่ทำการบ้าน
 - ฉันออกกำลังกายทุกวันจึงแข็งแรง
๑๐. ข้อใด เป็นคำบุพบทบอกความเปรียบเทียบ
- บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน
 - หนังสือเล่มนี้เป็นของฉัน
 - รถคันนั้นวิ่งเร็วกว่ารถคันนี้
 - สวนนี้เป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชน

ใบความรู้ สำนวนโวหารในภาษาไทย

สำนวนโวหารในภาษาไทย แบ่งออกเป็น ๕ แบบ คือ

๑. บรรยายโวหาร คือ การอธิบาย
๒. พรรณนาโวหาร คือ ทำให้เห็นภาพ
๓. เทศนาโวหาร คือ การสั่งสอน
๔. สารกโวหาร คือ การยกตัวอย่าง
๕. อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบ

๑. บรรยายโวหาร

คือการเล่าเรื่อง หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ เขียนตรงไปตรงมา รวบรวมได้แก่ การเขียนอธิบายประเภทต่าง ๆ เช่น บทความ การเขียนเล่าเรื่องบันทึกข่าว เป็นต้น

ตัวอย่างบรรยายโวหาร

“พ่อเดินเข้าหากอไผ่ป่า เลือกตัดลำเท่าขามาสองปล้อง ทำเป็นกระบอ กัดเห็นดอกใหญ่ ไปล้างในลำห้วยจนสะอาด บรรจุลงในกระบอ กไม้ไผ่จนแน่น ไม่ต้องใส่น้ำ เต็มเกลือและเติมน้ำพริก ลงไปพอเหมาะ ก่อไฟเผากระบอ กไม้ไผ่นั้น ไม่นานนักเห็นก็ขับน้ำออกมาเดือดปุด ๆ”

๒. พรรณนาโวหาร

มุ่งให้ความแจ่มแจ้ง ละเอียดยลลอม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับข้อความนั้น การเขียนพรรณนาโวหารจึงยาวกว่าบรรยายโวหารมาก มุ่งให้ภาพ และอารมณ์ จึงมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง ให้เกิดภาพพจน์ เติมด้วยสำนวนโวหารที่ไพเราะ อ่านได้รสชาติ

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

“วันเพ็ญ พระจันทร์สีนวลจ้าส่องแสงอยู่วงรัศมีสีขาว น้ำขึ้นเต็มฝั่ง ฝั่งไม่กระดุกกระดิก แต่เป็นเงาแวววาวเหมือนลาดเงินใบใหญ่ที่ขัดมัน ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตอหนึ่ง มีต้นลำพูต้นใหญ่”

๓. เทศนาโวหาร

คือโวหารที่ผู้เขียนมุ่งจะสั่งสอนคุณธรรมหรือจรรยาโลงใจผู้อ่าน หรือปลุกใจ จูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

ทำอะไรก็อย่าทำด้วยความอยากมีอยากเป็น อยากได้นั้นอยากได้นี้ แต่เราทำไปตามหน้าที่ของเรา เรามีหน้าที่อะไรก็ทำหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ ให้เรียบร้อย ไม่ต้องมีความอยากจะได้ อยากจะเป็นก็ทำได้ ทำเพราะสำนึกในหน้าที่ มันเป็นเหตุให้กระตุนเตือนให้กระทำเพราะความสำนึกว่าเราเกิดมาเพื่อทำหน้าที่ หรือคำพูดที่เคยพูดบ่อย ๆ ว่า “งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน”

๔. สาธกโวหาร

คือโวหารที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายหรือสนับสนุนความคิดเห็นให้หนักแน่น น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างสาธกโวหาร

โยคีเทศนาทหารทัพลังกาและเมืองผลึกในเรื่องพระอภัยมณี

คือรูปรสกลิ่นเสียงไม่เที่ยงแท้	ย่อมเฒ่าแก่เกิดโรคโศกสงสาร
ความตายหนึ่งพึงให้เห็นเป็นประธาน	หวังนิพพานพ้นทุกข์สนุกสบาย
ซึ่งบ้านเมืองเคื่องเข็ญถึงเช่นนี้	เพราะโลกก็ยัดมหาพาฉิบหาย
อันศีลห้าว่าอย่าทำให้จำตาย	จะตกอบายภูมิขุมนรก

๕. อุปมาโวหาร

คือโวหารเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่าง สิ่งที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านความหมาย ด้านภาพ และเกิดอารมณ์ ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น อุปมาโวหารมักจะปรากฏพร้อมกับพรรณนาโวหารเสมอ

ใบงานที่ ๐๑
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สำนวนโวหารในภาษาไทย

บรรยายโวหารเหตุการณ์เรื่องเล่า	เรื่องใหม่เรื่องเก่านำมาขยาย
ประวัติศาสตร์นิทานนิยาย	ก่อนจะสูญหายบรรยายเรื่องราว
ขั้นตอนวิธีแนวคิดศึกษา	เรียงร้อยภาษาเพื่อจะสืบสาว
ความหมายของฉันทน์เรื่องสั้นเรื่องยาว	เขียนหรือบอกกล่าวให้เข้าใจกัน
พรรณนาโวหารเหตุการณ์เรื่องเล่า	สอดแทรกเรื่องเก่าสนุกสุขสันต์
สุดแสนซาบซึ่งสุดแสนตื้นตัน	เรื่องที่มันมันเล่าสู่กันฟัง
เรื่องที่เศร้าโศกสลดหดหู่	เรื่องที่แอบรู้มาแต่หนหลัง
เรื่องที่แสนเศร้าปวดร้าวใจจ้ง	ไร้ซึ่งความหวังมานั่งขอพร

สมนึก ชันการ

ตอนที่ ๒ ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สำนวนโวหารในภาษาไทย เป็นทำนองเสนาะ

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดมีคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ
ก. สมุดเล่มนี้เป็นของใคร	ข. ใครๆ ก็ชอบผลไม้ไทย
ค. นั่นคือลูกแมวของน้องบ๋ม	ง. เขาบอกความประสงค์ของเขา
๒. "ประชาชนชาวไทยถวายพระพร.....สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ" ควรเติมคำบุพบทใด
ในช่องว่าง
ก. แต่	ข. แก่
ค. ต่อ	ง. ให้
๓. ข้อใดไม่ใช่การสื่อสารด้วยการเขียนที่ดี
ก. เขียนประโยคให้ได้ใจความ
ข. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
ค. เลือกใช้คำที่สื่อความหมายได้ดี
ง. เลือกใช้ถ้อยคำและภาษาที่ทันสมัย
๔. ประโยคใดใช้คำกริยากรรมได้ถูกต้องที่สุด
ก. ลูกแมวน้อยกินเก่งจึงอ้วน
ข. ศิลปินวาดภาพเหมือนสวย
ค. เด็กทารกสามารถว่ายน้ำได้
ง. นกแก้วตัวใหญ่สีเขียวบนกิ่งไม้
๕. ข้อใดคือลักษณะเด่นของจดหมายส่วนตัว
-	
--
ก. ข้อความสั้นกระชับ
ข. ข้อความในจดหมายใช้ภาษาพูดได้
ค. วางรูปแบบการเขียนได้ตามความพอใจ
ง. การจำหน่ายของเน้นความถูกต้องของรหัสไปรษณีย์

๖. เหตุใดจึงต้องรักษามารยาทในการเขียนจดหมาย

- ก. เพราะเป็นการติดต่อสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร
- ข. เพราะจดหมายเป็นตัวแทนของบุคคลที่ไม่คุ้นเคยกัน
- ค. เพราะจดหมายเป็นเครื่องมือวัดความเจริญทางการศึกษา
- ง. เพราะจดหมายเป็นเครื่องแสดงความรู้สึกและอุปนิสัยของผู้เขียน

๗. ข้อใดไม่ควรปฏิบัติในการกรอกแบบรายการ

- ก. เขียนหรือกรอกข้อความต่าง ๆ ครบถ้วน
- ข. อ่านทบทวนข้อความที่เขียนหรือกรอกอีกครั้งหนึ่ง
- ค. อ่านคำชี้แจงในการกรอกแบบรายการนั้น ๆ ให้เข้าใจก่อน
- ง. ควรตรวจสอบข้อความให้ถูกต้องเมื่อพบคำผิดต้องลบออกทันที

๘. “ทหารกำลังช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม” คำว่า ทหาร เป็นคำนามชนิดใด

- ก. คำลักษณะนาม
- ข. คำนามวิสามัญ
- ค. คำอาการนาม
- ง. คำนามสามัญ

๙. ข้อใด ใช้คำเชื่อมแสดงความเป็นเหตุเป็นผล

- ก. มดหรือยุงที่มีอันตราย
- ข. ในฤดูฝนมีน้ำขังและน้ำเน่า
- ค. เขาชอบเรียนแต่ไม่ทำการบ้าน
- ง. ฉันทิ้งอกกำลังกายทุกวันจึงแข็งแรง

๑๐. ข้อใด เป็นคำบุพบทบอกความเปรียบเทียบ

- ก. บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน
- ข. หนังสือเล่มนี้เป็นของฉัน
- ค. รถคันนั้นวิ่งเร็วกว่ารถคันนี้
- ง. สวนนี้เป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน่วยที่ ๔ การใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

ข้อ	คำตอบ
๑.	ข
๒.	ก
๓.	ง
๔.	ข
๕.	ก
๖.	ก
๗.	ง
๘.	ง
๙.	ง
๑๐.	ค

ใบความรู้ สำนวนโวหารในภาษาไทย

สำนวนโวหารในภาษาไทย แบ่งออกเป็น ๕ แบบ คือ

๑. บรรยายโวหาร คือ การอธิบาย
๒. พรรณนาโวหาร คือ ทำให้เห็นภาพ
๓. เทศนาโวหาร คือ การสั่งสอน
๔. สาธกโวหาร คือ การยกตัวอย่าง
๕. อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบ

๑. บรรยายโวหาร

คือการเล่าเรื่อง หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ เขียนตรงไปตรงมา รวบรวมได้แก่ การเขียนอธิบายประเภทต่าง ๆ เช่น บทความ การเขียนเล่าเรื่องบันทึกข่าว เป็นต้น

ตัวอย่างบรรยายโวหาร

“พ่อเดินเข้าหากอไผ่ป่า เลือกตัดลำเท่าขามาสองปล้อง ทำเป็นกระบอ กัดเห็นดอกใหญ่ ไปล้างในลำห้วยจนสะอาด บรรจุลงในกระบอ กไม้ไผ่จนแน่น ไม่ต้องใส่น้ำ เติมเกลือและเติมน้ำพริกลงไปพอเหมาะ ก่อไฟเผากระบอ กไม้ไผ่นั้น ไม่นานนักเห็นก็ซบ้ำน้ำออกมาเดือดปุด ๆ”

๒. พรรณนาโวหาร

มุ่งให้ความแจ่มแจ้ง ละเอียดลอบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับข้อความนั้น การเขียนพรรณนาโวหารจึงยาวกว่าบรรยายโวหารมาก มุ่งให้ภาพ และอารมณ์ จึงมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง ให้เกิดภาพพจน์ เติมด้วยสำนวนโวหารที่ไพเราะ อ่านได้รสชาติ

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

“วันเพ็ญ พระจันทร์สีนวลจ้าส่องแสงอยู่วงรัศมีสีขาว น้ำขึ้นเต็มฝั่ง ฝั่งไม่กระดุกกระดิก แต่เป็นเงาแวววาวเหมือนลาดเงินใบใหญ่ที่ซัดมัน ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนหนึ่ง มีต้นลำพูต้นใหญ่”

๓. เทศนาโวหาร

คือโวหารที่ผู้เขียนมุ่งจะสั่งสอนคุณธรรมหรือจรรโลงใจผู้อ่าน หรือปลุกใจ จูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

ทำอะไรก็อย่าทำด้วยความอยากมืออยากเป็น อยากได้นั้นอยากได้นี้ แต่เราทำไปตามหน้าที่ของเรา เรามีหน้าที่อะไรก็ทำหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ ให้เรียบร้อย ไม่ต้องมีความอยากจะได้ อยากจะเป็นก็ทำได้ ทำเพราะสำนึกในหน้าที่ มันเป็นเหตุให้กระตุนเตือนให้กระทำเพราะความสำนึกว่าเราเกิดมาเพื่อทำหน้าที่ หรือคำพูดที่เคยพูดบ่อย ๆ ว่า “งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน”

๔. สาธกโวหาร

คือโวหารที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายหรือสนับสนุนความคิดเห็นให้หนักแน่น น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างสาธกโวหาร

โยคีเทศนาทหารทัพลังกาและเมืองผลึกในเรื่องพระอภัยมณี

คือรูปรสกลืนเสียงไม่เที่ยงแท้	ย่อมเฒ่าแก่เกิดโรคโศกสงสาร
ความตายหนึ่งพึงให้เห็นเป็นประธาน	หวังนิพพานพันทุกข์สนุกสบาย
ซึ่งบ้านเมืองเคืองเข็ญถึงเช่นนี้	เพราะโลกีย์ตัณหาพาฉิบหาย
อันศีลห้าว่าอย่าทำให้จำตาย	จะตกอบายภูมิขุมนรก

๕. อุปมาโวหาร

คือโวหารเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่าง สิ่งที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านความหมาย ด้านภาพ และเกิดอารมณ์ ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น อุปมาโวหารมักจะปรากฏพร้อมกับพรรณนาโวหารเสมอ

ใบงานที่ ๐๑
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สำนวนโวหารในภาษาไทย

บรรยายโวหารเหตุการณ์เรื่องเล่า	เรื่องใหม่เรื่องเก่านำมาขยาย
ประวัติศาสตร์นิทานนิยาย	ก่อนจะสูญหายบรรยายเรื่องราว
ขั้นตอนวิธีแนวคิดศึกษา	เรียงร้อยภาษาเพื่อจะสืบสาว
ความหมายของฉันทเรื่องสั้นเรื่องยาว	เขียนหรือบอกกล่าวให้เข้าใจกัน
พรรณนาโวหารเหตุการณ์เรื่องเล่า	สอดแทรกเรื่องเก่าสนุกสุขสันต์
สุดแสนซาบซึ้งสุดแสนตื่นตัน	เรื่องที่มีมันมันเล่าสู่กันฟัง
เรื่องที่เศร้าโศกสลดหดหู่	เรื่องที่แอบรู้มาแต่หนหลัง
เรื่องที่แสนเศร้าปวดร้าวใจจัง	ไร้ซึ่งความหวังมานั่งขอพร

สมนึก ธารการ

ตอนที่ ๒ ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สำนวนโวหารในภาษาไทย เป็นทำนองเสนาะ

พิจารณาตามเกณฑ์การประเมินการอ่านบทร้อยกรอง

ใบงานที่ ๐๒
การอ่านออกเสียง

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง อ่านออกเสียงพระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ แล้วตอบคำถาม

พระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙

“...เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาลจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านการรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ ในทางการออกเสียง คือให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ ในวิธีการใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยคนับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สามคือความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้อง มีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้...”

“...ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ได้มีการใช้ถ้อยคำออกจะฟุ่มเฟือยและไม่ตรงกับ ความอันแท้จริงอยู่เนือง ๆ ทั้งการออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นอย่างนี้ ภาษาของเราก็มีแต่จะทรุดโทรมชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งประเสริฐ อยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเรา ทุกคนมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้...”

พิจารณาตามเกณฑ์การประเมินการอ่านบทร้อยแก้ว

ใบงานที่ ๐๒
ตอบคำถาม

๑. พระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ นี้ กล่าวถึงเรื่องใด

ตอบ.....

.....

๒. พระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ นี้ จัดเป็นโวหารประเภทใด

ตอบ.....

๓. โวหารประเภทนี้ มุ่งเน้นด้านใด

ตอบ.....

๔. พระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ นี้ ให้ข้อคิดด้านใดบ้าง

ตอบ.....

.....

.....

๕. เมื่ออ่านพระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ แล้ว นักเรียนจะรักษาภาษาไทยของเราอย่างไรบ้าง

ตอบ.....

.....

.....

.....

แนวคำตอบใบงานที่ ๐๒
การอ่านออกเสียง

๑. พระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ นี้ กล่าวถึงเรื่องใด

การรักษาภาษาไทยและการออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ทั้งการใช้ถ้อยคำให้ตรงตามความหมายไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย

๒. พระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ นี้ จัดเป็นโวหารประเภทใด

เทศนาโวหาร

๓. โวหารประเภทนี้ มุ่งเน้นด้านใด

สั่งสอนคุณธรรมหรือจรรโลงใจผู้อ่าน หรือปลุกใจ จูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

๔. พระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ นี้ ให้ข้อคิดด้านใดบ้าง

คนไทยควรรักษาภาษาไทยและการออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ควรใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตรงตามความหมายไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย

๕. เมื่ออ่านพระราชดำรัส รัชกาลที่ ๙ แล้ว นักเรียนจะรักษาภาษาไทยของเราอย่างไรบ้าง

ออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

ใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตรงตามความหมาย ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือยทั้งพูดและเขียนในทุกโอกาส

แนะนำให้ผู้อื่นใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง และเห็นคุณค่าภาษาไทย

ใบงานที่ ๐๓
การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรองสำนวนโวหาร แล้วคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด ๑ จบ

ดูผิวสีนวลละอองอ่อน

มะลิซ้อนดูดำไปหมดสิ้น

สองเนตรงามกว่ามฤคิน

นางนี้เป็นปิ่นโลกา

งามโอษฐ์ดั่งใบไม้อ่อน

งามกรดั่งลายเลขา

งามรูปเลอสรรรวิญฟ้า

งามยิ่งบุปผาแบ่งบาน

ศกุนตลา

Handwriting practice area with 25 horizontal dotted lines.

ใบความรู้ การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักการเขียนคำไทย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของตัวอักษรไทย เขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ มีวรรคตอน ตัวอักษรเสมอกัน วางพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ให้ถูกที่ ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง และลายมือสวยงาม การคัดลายมือ มีแบบการคัดหลายแบบดังนี้

ประเภทตัวเหลี่ยม มีลักษณะเด่นคือ เส้นตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นเส้นตรง ตัวอักษรแบบเหลี่ยมเช่นตัวอักษรแบบอาลักษณ์ ของแผนกอาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีใช้เป็นแบบตัวอักษรที่สวยงาม ใช้ในงานเขียนเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การเขียนทางราชการ การเขียนกฎหมายหรือใช้เขียนเพื่อการเกียรติยศหรือในเอกสารพิเศษต่างๆ เช่น ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร เป็นต้น

ประเภทตัวกลมหรือตัวมน มีลักษณะเด่น คือ ลักษณะตัวอักษรมีเส้นโค้งประกอบอยู่ เช่น ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบตัวอักษรที่กระทรวงธรรมการหรือกระทรวงศึกษาธิการ ในอดีตได้ดัดแปลงรูปแบบตัวอักษรของ ขุนสัมฤทธิ์วรรณการ เพื่อทำเป็นแบบฝึกคัดลายมือ สำหรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ

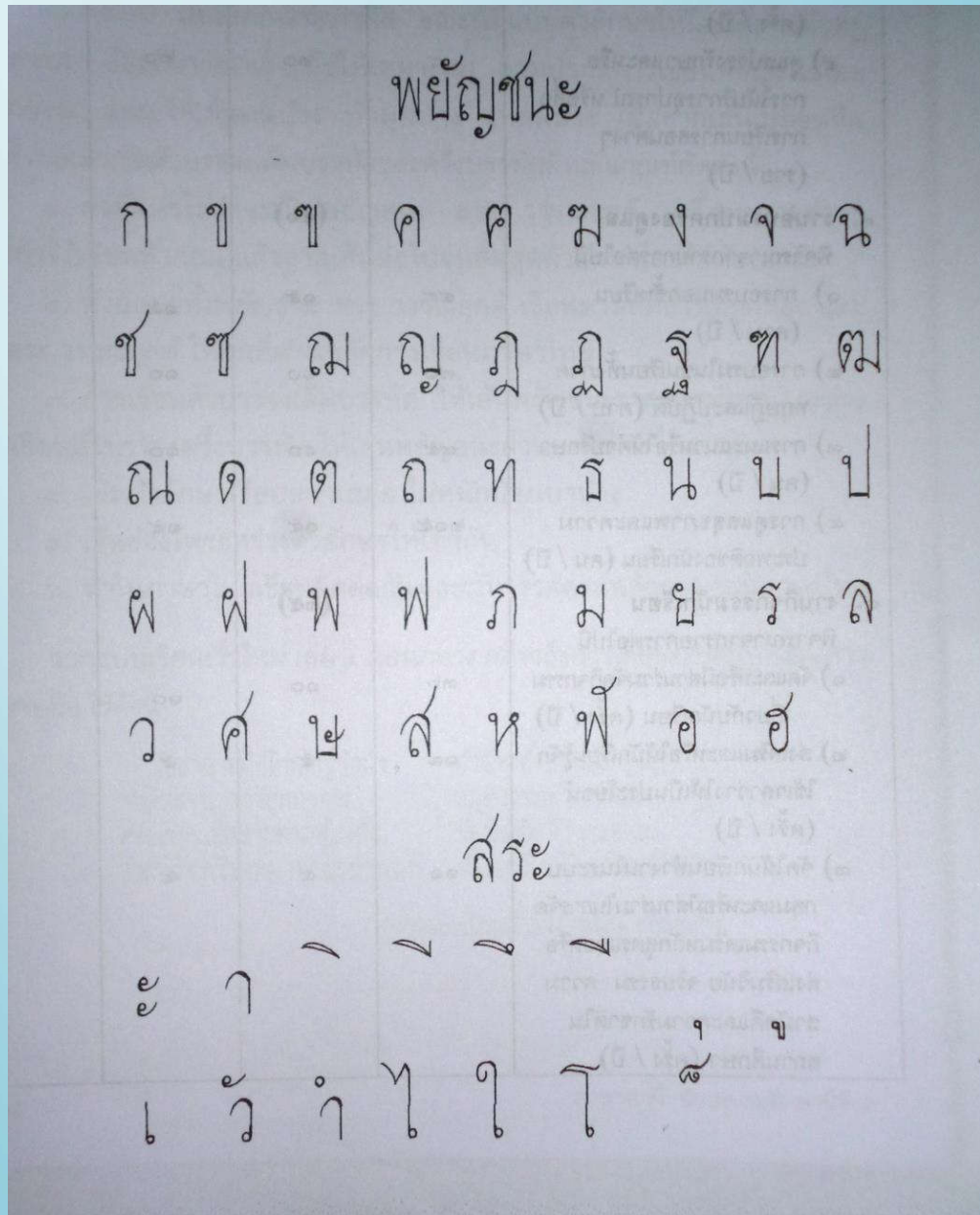
ลักษณะของการคัดลายมือ การคัดลายมือ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เนื่องจากเป็นช่วงที่กล้ามเนื้อมือ และการประสานระหว่างตา กับมือยังพัฒนาไม่เต็มที่

๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๔ จะมีการประสานระหว่างกล้ามเนื้อและตาเพิ่มมากขึ้น จึงควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด แต่ขณะเดียวกันก็ยังคงฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดด้วย

๓. การคัดลายมือหวัดแกมบรรจง เป็นการคัดลายมือแบบหวัด แต่ให้อ่านออก การเขียนลายมือหวัดแกมบรรจงเป็นการเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เขียนจะต้องเขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ เว้นวรรคตอนถูกต้อง และเขียนด้วยลายมือที่สวยงามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ควรหัดคัดลายมือหวัดแกมบรรจง โดยคัดให้รวดเร็ว สวยงาม ถูกต้องและน่าอ่าน โดยมีการฝึกคัดลายมือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเป็นครั้งคราว

ตัวอย่างอักษรประเภทตัวกลมหรือตัวมน เช่น ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

หลักการคัดลายมือ

๑. นั่งตัวตรง เขียนด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายวางบนกระดาษที่จะเขียน เพื่อมิให้กระดาษเลื่อนไปมาข้อศอกขวาวางบนโต๊ะขณะที่เขียนสายตาห่างจากกระดาษที่เขียนประมาณ ๑ ฟุต

๒. จับดินสอหรือปากกาให้ถูก โดยดินสอหรือปากกาจะอยู่ที่นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ และนิ้วกลางส่วนนิ้ววางกับนิ้วก้อยงอไว้ในฝ่ามือ

๓. การเขียนตัวอักษรให้เขียนให้ถูกส่วน ตัวอักษรตั้งตรง การเขียนพยัญชนะไทยทุกตัวต้องเริ่มเขียนหัวก่อน ยกเส้น ตัว ก และ ฐ ซึ่งไม่มีหัว เว้นช่องไฟและวรรคตอนให้พองาม วางเครื่องหมายต่างๆ ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง

๔. การวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ สระทุกตัวมีตำแหน่งซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะ เช่น

๔.๑ สระที่อยู่หน้าพยัญชนะได้แก่ เ - แ - โ - ใ - ไ -

๔.๒ สระที่อยู่หลังพยัญชนะได้แก่ - ะ - ๗

๔.๓ สระที่อยู่เหนือพยัญชนะได้แก่ - ิ - ี - ึ - ุ

๔.๔ ไม้หันอากาศ (-) ไม้ไตคู้ (-) นิคหิต (- °) จะวางเหนือ

พยัญชนะตรงกลาง

๔.๕ สระที่อยู่ใต้พยัญชนะได้แก่ - ๗ - ๘

ใบความรู้ มารยาทในการเขียนและการสร้างนิสัยรักการเขียน

มารยาทในการเขียน

๑. ใช้ถ้อยคำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบ ไม่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวหรืออคติ วิचारณผู้อื่นอย่างปราศจากเหตุผล จนทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายและสังคมแตกแยก
๒. เขียนข้อความหรืองานเขียนที่เป็นจริง โดยศึกษาค้นคว้าและตรวจสอบว่า ถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน
๓. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเนื้อหา กาลเทศะและสถานะบุคคล
๔. เขียนสิ่งที่มีคุณค่าอันจะก่อให้เกิดความสุข ไม่เขียนเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของชาติหรือสถาบันเบื้องสูง
๕. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลเดิมเสมอ เพื่อให้เกียรติเจ้าของข้อมูลนั้นๆ ทุกครั้ง ไม่คัดลอกงานเขียนของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

การสร้างนิสัยรักการเขียน

๑. ศึกษาค้นคว้า จัดบันทึกเรื่องราวต่างๆ จากการอ่าน การฟัง การพบเห็นอย่างสม่ำเสมอ
๒. มีความกระตือรือร้นในการเขียน
๓. มีใจรักและมีความสุขในการเขียน

.....
.....
.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

(.....)

.....

ใบงานที่ ๐๕ การเขียนจดหมาย

คำชี้แจง วารูปแบบของจดหมายให้ถูกต้อง โดยนำหมายเลขข้อ ๑ - ๘ ที่อยู่หน้าข้อความแต่ละข้อความไปเขียนลงในกรอบสี่เหลี่ยม ข้างล่างนี้

๑. ที่อยู่ หรือสถานที่เขียนจดหมาย

๒. คำขึ้นต้น

๓. วัน เดือน ปี

๔. ชื่อผู้เขียน

๕. คำรับรองของผู้ปกครอง(ถ้ามี)

๖. เนื้อความของจดหมาย

๗. คำลงท้าย

๘. ชื่อผู้ปกครอง

ใบงานที่ ๐๗ กรอกแบบรายการ

คำชี้แจง กรอกแบบฝากและถอนเงินธนาคาร

ธนาคารกรุงไทย <small>KRUNGTHAI BANK</small>		ใบรับฝากเงิน DEPOSIT SLIP		
สาขา Branch	ประเภทบัญชี Account Type	☐ ออมทรัพย์ Savings A/C ☐ กรุงไทยทวีคูณ SPA	☐ ฝากประจำ Fixed Deposit ☐ กระแสรายวัน Current A/C	☐ เงินสด Cash ☐ รายการโอน TR ☐ เช็คธนาคาร CB ☐ เช็คต่างประเทศ CL ☐ เช็คเรียกเก็บ BC
วันที่ Date	รวบรวมยอดเงินเป็นตัวเลข Total Amount in Word			รวบรวมยอดเงินเป็นตัวเลข Total Amount in Number
ชื่อบัญชี Account Name		เพื่อสาขา For Branch		เลขที่บัญชี Account Number
เงินสด Cash		จำนวนเงินเป็นคำอักษร Amount in Word		จำนวนเงินเป็นตัวเลข Amount in Number
รายการเช็ค Cheques	หมายเลขเช็ค Cheque No.	ชื่อธนาคาร/สาขา Bank Branch	จำนวนเงิน Amount	ลายมือชื่อผู้นำฝาก/โทรศัพท์ ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ธนาคาร For Bank
รวมยอดเงินเป็นคำอักษร Total Amount in Word		รวมยอดเงินเป็นตัวเลข Total Amount in Number		ธนบัตร ENG. 004724

ธนาคารกรุงไทย <small>KRUNG THAI BANK PUBLIC COMPANY LIMITED</small>		ใบถอนเงิน WITHDRAWAL SLIP		
สาขา Branch	ประเภทบัญชี Account Type	☐ ออมทรัพย์ Savings A/C ☐ กรุงไทยทวีคูณ SPA	☐ ฝากประจำ Fixed Deposit ☐ อื่นๆ Others	☐ เงินสด Cash ☐ รายการโอนเพื่อ Transfer for
วันที่ Date	รวบรวมยอดเงินเป็นคำอักษร Withdrawal Amount in Word			รวบรวมยอดเงินเป็นตัวเลข Withdrawal Amount in Number
ชื่อบัญชี Account Name		เพื่อสาขา For Branch		เลขที่บัญชี Account Number
จำนวนเงินที่ถอนเป็นคำอักษร Withdrawal Amount in Word		จำนวนเงินที่ถอนเป็นตัวเลข Withdrawal Amount in Number		
ลายมือชื่อเจ้าของบัญชี Account Owner Signature	ได้รับเงินไปครบถ้วนถูกต้อง ผู้รับเงิน/ผู้รับมอบอำนาจ Receiver/Authorized (Nominee)	ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ธนาคาร Authorized Signature		
ธนบัตร ENG. 004724		ธนบัตร ENG. 004724		

ใบงานที่ ๐๘

กรอกแบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์

คำชี้แจง กรอกแบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์ภัณฑ์

ชื่อและที่อยู่ของผู้รับ

ชื่อ.....

ที่อยู่.....

..... รหัสไปรษณีย์

ฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์

..... วันที่.....เดือน

.....พ.ศ.....

๑.

ตราประจำวัน

ของที่ทำการไปรษณีย์

ช่องนี้สำหรับเจ้าหน้าที่

เลขที่ของสิ่งของ

ที่ขอใบตอบรับ

.....

คำตอบรับของผู้รับ ได้รับสิ่งของตามที่แจ้งไว้ข้างต้น

เรียบร้อย เมื่อวันที่เดือน.....

พ.ศ.เวลา.....น.

ลงชื่อผู้รับหรือผู้รับแทน

.....

ผู้รับแทน

ชื่อ.....

เกี่ยวข้องกับผู้รับโดยเป็น.....

ลงชื่อเจ้าหน้าที่ผู้นำจ่าย.....

๒.

ตราประจำวัน

ของที่ทำการที่ส่งคืนผู้ฝาก

การกรอกแบบรายการต่างๆ ควรกรอกข้อมูลให้สมบูรณ์ ถูกต้อง
โดยใช้ลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย และเขียนให้สะอาดอ่านง่าย

ใบงานที่ ๐๙
กรอกแบบคำร้องทั่วไป

คำชี้แจง กรอกแบบคำร้องขออนุญาต จัดกิจกรรมกีฬากลุ่มสนใจ

แบบคำร้องทั่วไป

เขียนที่โรงเรียน.....

วันที่..... เดือน พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน

เรียนผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ข้าพเจ้า (ด.ช./ด.ญ.).....ชั้น..... เลขประจำตัว

มีความประสงค์

.....
.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

.....

(.....)

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ

.....

ใบงานที่ ๑๑
ชนิดของคำบุพบท คำเชื่อม

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ชิดเส้นใต้คำบุพบทในประโยคและบอกความสัมพันธ์ระหว่างคำให้ถูกต้อง
ตัวอย่างการแสดงความสัมพันธ์

ข้อ	คำบุพบท	แสดงความสัมพันธ์
๐	เธอมาจากหัวเมือง	บอกความเกี่ยวข้อง

ข้อ	คำบุพบท	แสดงความสัมพันธ์
๑	อาหารกระป๋องชนิดนี้เป็นของ <u>สำหรับ</u> ใส่บาตร	
๒	น้องชายสูง <u>กว่า</u> พี่สาว	
๓	ฉันซื้อผลไม้ <u>ของ</u> ลุงจำลอง	
๔	แหวนวงนี้เป็น <u>ของ</u> ฉัน	
๕	สุดาไปโรงเรียน <u>กับ</u> เขามาลี	
๖	คุณครูมอบรางวัล <u>แก่</u> เด็ก	
๗	อรนุชทำการบ้าน <u>ตั้งแต่</u> เช้าวันเสาร์	
๘	มะม่วงผลนี้หวาน <u>กว่า</u> ผลอื่น	
๙	เขาอยู่ <u>กับ</u> ฉันตลอดเวลา	
๑๐	เขาเปิดไฟ <u>จน</u> สว่าง	